

ادبیات عمومی و تاریخی

هفته‌لق سیاسی، ادبی و علمی نغزته‌در.

جلد : ۱

سنه : ۱ ۲۳ جمادی الاولی ۱۳۳۵ جمعه ایرتسی ۱۷ مارت ۱۹۱۷ نومرو ۲۰

اندلسه دائر

[سلیمان نظیف بکک همتیله [آثار مفیده کتبخانه‌سی] ضیا پاشا مرحومک اندلس تاریخی نشر ایده‌جکدره بر بشارت قلمیه اولقی اوزره شونی سویلیه‌لم که ضیا پاشانک کلیاتی نظیفک نفیس بر مقدمه‌سیله آراسته اوله‌جکدره اسلوبی بی‌همتا بر خلی زماندن بری ضیا پاشا حقنده معلومات طویلیور . بومناسبتله جلال نوری بکک دردست تحریر اولان - شرق سلطنتک عثمانیلره انتقالی- عنوانی تاریخندن مستخرج ایکی استطرادینی مجموعه‌مزه درج ایدیورز .]

* *

واهی اندر واهی ! واهی اندر واهی !
هرشی واهیدر + دیدی « واعظ » بن
داؤد علیه‌السلام +

[کتاب مقدس : واعظ ، ۲]

باقی قالان بوقبده بر خوش صدا ایمش .

هنوز عثمانلی دولتی تشکل ایتمه‌دن، بغدادده خلفای عباسیه محافظه موقعله مشغول ایکن عراق، سوریه و عربستانده کی مسلمانلردن بشقه مسلمانلر [بحرالشام] ی یعنی آق دکزی حاکمیتلری آلتنه آلیورلر و اوزروپانک اقصای غربنده مطمئن و مدبذب بر اوروپا ملت اسلامیه‌سی تشکیل ایدیورلردی . بوملت و مدنیت اسلامیه حقیقه یوکسکدی ؛ ویدی یوز سنه دوام ایتدی . لیکن انقراض کلی ایله منقرض اولدی . [جزیره‌الاندلس] یعنی [ایبری] یارم آطه‌سنده عظمت سابقه‌نک یادداشتی اولقی اوزره تک بر عائله ، توتر بر بچک اوجاق، اوزرندن اذان محمدی اوقونور بر مناره قالمدی . مغلوب مسلمان بقیه خونی اسپانیول قانه قارشیدی . قالان عرب اقلیتی اسپانیوله تمثیل ایتدی . اسلامیت هریردن زیاده اسپانیاده فنا کورولدی ؛ محو ایدلدی . فی الواقع صدد اصلیمز اولان عثمانلی تاریخی ایله اندلسک مقدراتی آردسنده بر مناسبت یوق ایسه‌ده اجماله خامه‌ران اولدیغمز تاریخ اسلامک مضبوطینه خلل تطرق ایتمک ایچون بوجهتی‌ده محاکمه ایدیورز . اوت !

L. - A. Sédillot نک و برجوق فرنک ارباب دانشنک قولنجده‌ده توالی ایدن یدی عصر فتح و انحطاطده معنویات و اخلاق، علم و عرفان، حرفت و صنعت، مکنت و عظمت اعتباریله اوروپالیلردن

فیضی دو کویوردی ؛ تکیه و شیخ نفوذی ، فکرلره کشف کولکهنی صالمشدی ؛ جلال الدین ، بویله قوی مؤثرات ایله بویودی ، نتیجه ده آکلادی که مولانا ، یالکز شاعر و محاسن اشتیاقیله یانان بر صنعتکار ده کلدی ؛ اثارینی یازیورکن مهم بر مقصد تعقیب ایدیوردی : مستقل یا خود ماضی متفکرلرینه والهاماته استفاد ایله بر مسلک آجدی ؛ قونییه ده یاریم عصر ، بویوک بر ضیا کبی محیطنی تنویر ایدی ؛ ادبیات مزده فکر اعتباریله قوتلی بر سلطنت قوردی ؛ اسکی دیوانلر مزده دها زیاده کویا مولوی قیافتی یاقیتشدی ؛ اکیلز بر غرور ایله یوکسه لن نفی بیله معنویاته مستغرق فلسفه سنه فکر آقراقی حائزدی ، حتی « منلای رومک » بنده لکنه راضی اولویوردی ؛ اعتقادنجه استادک عقلی پیغمبرک جوهرندن بر نور ، نطق عیسانک نفسلرنده کی روحه دماغ ایدی !

سر بر سر اشعار غالب دلپذیر اولسه نه وار ؟

هر سخنور مظهر احسان مولانامیدر ؟

اعترافی حقیقتده یالکز حسن و عشقک دهرین و یوکسک خیالی حائز مبدعه عائد اوله ماز ؛ حامد بیله نورینی « جلال الدین » ک شععه سنده کی مشعله ذن یاقیورا

عبر الفیاضه توفیق

[دوام ایده جک]

ایجاز

انکلیز باش وکیللرندن بر قاجی ، هیچ بر اثر ادبی یازمادن ، تاریخ سیاسییه اولدینی قدر وطنلرینک تاریخ ادبیاتنده ده پارلاق یرلر اشغال ایتشدی ؛ هان هر مملکتده بر میلکدن ایکی صنعت چیقارمش بویله بختیار آدملر بولونابیلر . بونلر اک زیاده ، بر و بعضاً بر قاج ساعت دوام ایدن نطقلریله ، تعبیری جائزه ، ادیب اولویورلر . مثلاً فرانسر رجالدن ده شانلک ، سوسیالیستلرک پیری ژورده سک - سوزلرینی ملتلی اونوتامیور ! بر نطق ایسه ، اندرا بر جلد اولابیله جک قدر اوزون اولور . بن اون کون اول ، جلال نوری بک بو حالی اسلوبک نقائصندن کی اعلان ایتشدی . بوسوزک قارشینده بر آرز دوشونمیلدر .

جلال بک ، سلیمان نظیفک اسلوبنی تنقید ایدرکن ، قیضه لقله اتهام ایتدکن صوکره ، اونکله « بر فورمادن فضله یازیلاماز » دییوردی ! اکر بو حقیقه بویله ایسه ، نقیضه دکل ، مزیت اولور : چونکه محدود اولمایان کوزلک یوقدر . ساده صنعت دکل ، طبیعت بیله یوقانونک مثالدره . اکر بوزلرک حسن مخصوصی عالممول اولسه ایدی ، جلال بک بر قاج سنه اول وطنندن قطب شمالییه کیتمک احتیاجنی حس ایتزدی ؛ و اکر قیضه لقی قصور ایسه استانبولک کوزل بوغازلرنده ده بو نقیضه وار دیمکدر !

بو لطیفه بی ادبیاته تطبیق ایدرسه ک ، بک موافق بر حقیقت اولور : دنیانک اک کوزل شاه - اثرلری مطلقاً کوچوکدر و بر جلد به بالغ اولانلری یا منظومه لردن ، یا منشوره لردن مرکبدر . بوکا بر چوق مثال ایرادی زائل اولور . ایکنجی درجه ده آثارکده بر قاج جلد اولانلرنده کی مزیت ادبیه ، هر حالده بر جلد به انحصار ایدنلرک کندن آزدور . فرضاً فرانسه مک صوکره اسلوب اعاطمی ، وبالخاصه لوتی ، آناتول فرانس ایله همقلملری ، رومانلرندن هیچ برینی ، مثلاً بر قساویه دو مونته پن کبی ، ایکی جلد اولارق یازماشلردور . اکر لوتی ، « ایزلاندا بالقجیسی »

نی، یاخود (آزاده) بی بر قاج یوز صحیفه داها اوزاتسه و آناتول فرانس ده (تائیس) ی اوج جلد اولاجق قدر تفصیل ایتسه ایدی، اکر رونان، عیسی نیک حیاتی بش کتابه چقارسه ایدی، هر حالده برشی ابداع ایتش اولمازلردی! ادبیاتده، کیتدکجه «قیسه» لغه دوغرو بر تمایل وارددر: هینی موضوعك بر قاج کتاب اولماسی، بوکون پک اسکیمش بر عادت ادبیه اولدینی کی، بر جلدك نهایت درت یوز صحیفه دن زیاده اولماسی ده نادرا کوریلور. بوکون بلاغته ایجازك ارتباطی آرتق آشکار اولمدر. بوعتبار ایله لسانه خدمت ایچون، مطلقا بر موضوعك بر جلده ابلاغی ایجاب ایتمز: کتابده هر شیئك بری وارسه ده مقاله ورساله ده او قدری یوقدر!

یومی غزته لریمزك باش مقاله لری، لسانم زده هنوز بر اسلوب سیاسی تأسس ایتدیکنی اثبات ایدر؛ بزده بر (بورژوا) دکل، حالا بر (تاردیو) بیله چیقما دی: چونکه اونلر، اوزون زمانلرک، لسانلرنده کی چوق و مختلف استحالاتك محصولی و محصله سیدزلر. سلیمان نظیفك اولوبی، آتیده بو احتیاجمزك تأمیننه متین بر اصل اولاجقدر. واک بویوک اهمیت، بو مزیتنده در. بو سببله، نظیفك اسلوبنده، جلالك سویلیدیکی کی معنا بیله اولماسه، ینه بر قیمت تاریخیه وارددر. حالبوکه نظیف بك الفاظی قولای وکوزل استعمال ایدرک، اونلره ماضیده بولونمایان یکی بر حرکت ویره رک، اونلره افکار آراسنده قابل اعمال اولمایان بر قرابت وجوده کتیرمشدر: مثلاً نامق کالک اسلوبیله هر اندیشه سیاسیك و بر چوق ملاحظات تاریخیه نك افاده سی قابل اولمازدی؛ فقط سلیمان نظیفك اسلوبی، او ساحه یی او کوندن بری پک چوق توسیع ایتدی.

اگر اوزون یازیلیورسه، نقیسه اسلوبك دکل صاحبك دیمکدر. چونکه مفصل یازمق، آنجق صبر ایله قابلدور.

اگر مقیدینك سویلیدیکی کی، نظیف بك تنقید ایتمکده موفق اولامایورسه، قباحه اسلوبنده دکل، او خصوصه عدم استعدادنده دیمکدر! فقط بونی سویله مک، جلال ایچون، کندی آثار مستقبله سیله تنقید ایتدیکی اسلوبك مستقبل مؤاخذاتی آراسنه بر حائل وضعنه بکزمه... اسماعیل صامی

پانجار زراعتی و شکر صنایعی

کچنلرده پانجار زراعتی و شکر صنایعی حقنده زراعت مدیر محترمی نسیب بکک اقدامده کی بیاناتی کمال ممنونیتله او قودق، مملکت مزده کی ثروتك خارجه چقمسنه مانع اوله جق هر تشبثك ثروت ملیه نك تزیادینی موجب اوله جق آشکاردر. ترکیاده نفوس استاتستیکنه مالک دکاسه کده بالقانلردن باشلیوب بمن و بصره ده نهایت بولان مملکت مزده اصغری یکر می میلیون یشادیغنی قبول ایدر سه ک بیوک بر خطا ایتامش اولور زده بو یکر می میلیون نفوسك سنه ده اصغری اوتوز میلیون کیلو شکر صرف ایتمکده اولدیغنی تصور ایتسه ک، شکر فیأتی محاربه دن اولکی بها اوزرندن یوروتمك شرطیله مملکت مزدن هر سنه آلتش میلیون غروشك خارجه «قاجدیغنی» کورور ز. بوباره یی مملکتده آلیقویمق هر سنه ثروت ملیه یی اونسبتده تزیید ایتک دیمکدر که بو فضله پاره ایله بشقه ایشلر کورمك، بشقه صنایع وجوده کتیرمکده ممکن اوله جقندن، حقیقت حالده کارمز آلتش میلیون غروشدن پک یوکسک اولور. آوروپاده اولدینی کی پانجار زراعتك مملکتده ادخالیه سائر محصولاتده حسن تأثیر حاصل اولسی، آرپه، یولاف و بوغدا کی حبوباتك دوئم باشنه محصولنده یوزده اون الی یکر می نسبتنده بر تزیید ایله تظاهرایدر.